

عدم آمادگی

- رسیدن به نظام دموکراسی مستلزم شناخت و درک مفاهیم آن و نیز نشان دادن ظرفیت و انطباق اجتماعی است. واقعیت این است که ما هنوز فرهنگ دموکراسی را بدرستی نمی‌شناسیم. قدرت سالاری و دین سالاری در طول تاریخ ملت را در تاریکی جهل نگاه داشته. و تا وقتی جهل ما به آگاهی بدل نشود و فرهنگ زورآزمایی به مردمسالاری تغییر نکند به جایی نخواهیم رسید و این اوضاع يك شبه تغییر نخواهد کرد. از میان برداشتن يك رهبر و آوردن رهبري دیگر چاره کار نیست. بارها چهره و لباس استبداد عوض شد و رنگ و بوی آن تغییر کرد. لکن پیشرفتی حاصل نیامد. اوضاع کلی تغییر نکرد. مسائل اجتماعی حل نشد و فساد و بی‌عدالتی همچنان پای برجای بماند. اگر به فرض نظام فعلی هم برود استبدادی دیگر جای آن خواهد گرفت. ای بسا مخوف تر. چرا که هنوز فرهنگ دموکراسی را یاد نگرفته ایم. ابتدا باید جامعه به بلوغ فکری برسد. فرهنگ دموکراسی را بشناسد. برای مردم روشن شود فرهنگ دموکراسی چیست؟ فاکتورهای آن کدام است؟ باید بدانند در نظام دموکراسی همگان دارای حقوقی برابرند و در چارچوب قانون آزادی عمل دارند. باید جامعه ظرفیت و قابلیت آن را پیدا کند که به حقوق دیگران احترام بگذارد. و مشکلات خود را از راه قانون حل و فصل نماید. دموکراسی را کسانی می‌توانند درک و ایجاد کنند که بدانند همه چیز را نمی‌دانند. دموکراسی خواهان می‌دانند برخی از کارها وابسته به تصادف است و همه چیز از پیش معلوم نیست. دموکراسی بر این فرض استوار است که هیچ فرضیه و قانونی مطلق و مقدس نیست. بلکه تصور و تجربه آدمیان است. وقتی تصورات و تجربه‌ها جمع شوند. چیزی نزدیک به حقیقت بدست می‌آید. اما ارزش آن بیش از فرضیه منفرد است.